



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.02.2023

Pan
Jacek Motawski
Prokurator Regionalny w Poznaniu
Prokuratura Regionalna w Poznaniu,
ul. Solna 10, 61-736 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Prokuratury Regionalnej w Poznaniu

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana	Prokuratura Regionalna w Poznaniu, ul. Solna 10, 61-736 Poznań ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Motawski, Prokurator Regionalny w Poznaniu od 9 października 2020 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Piotr Iwański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/21/2023 z dnia 13 stycznia 2023 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 r. Prokuratury Regionalnej w Poznaniu pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego,– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dalej: Prokuratura. Prokuratura Regionalna

² Dalej: Prokurator Regionalny

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2022 r. Prokuratury Regionalnej w Poznaniu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zrealizowane przez Prokuraturę Regionalną (w ramach funkcji dysponenta II stopnia) dochody w kwocie 1 140,8 tys. zł były wyższe od zaplanowanych o 75,8%, co spowodowane było głównie wyższymi niż zakładano wpływami ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych. Zrealizowane wydatki dysponenta II stopnia wyniosły 247 200,5 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

W Prokuraturze Regionalnej (dysponencie III stopnia) wykonane w 2022 r. dochody budżetowe wyniosły 976,2 tys. zł i były wyższe o 67,7% od zaplanowanych. Zaplanowane w Prokuraturze (jako dysponencie III stopnia) na 2022 r. wydatki w kwocie 29 522,0 tys. zł zostały wykonane zgodnie z planem finansowym. Badanie wydatków w kwocie 3 731,7 tys. zł (12% ogółu wydatków) wykazało, że dokonywano ich, co do zasady, z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ i służyły one realizacji zadań kontrolowanej jednostki. W toku kontroli stwierdzono natomiast brak skutecznych działań w celu ograniczenia wysokości opłat za energię bierną pojemnościową, co pozostaje bez wpływu na ocenę kontrolowanej działalności. Kontrola trzech postępowań o wartości mniejszej niż 130 tys. zł, w wyniku których zawarto umowy na łączną kwotę 284,9 tys. zł wykazała, że postępowania przeprowadzone zostały zgodnie z procedurami określonymi w uregulowaniach wewnętrznych Prokuratury.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2022 r. sporządzone przez Prokuraturę Regionalną w Poznaniu. Sprawozdania łączne dysponenta budżetu państwa II stopnia zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Prokuratury Regionalnej - na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w Prokuraturze Regionalnej, w 2022 r., jako jednostce pełniącej funkcję dysponenta II stopnia⁷, dochody budżetowe w kwocie 1 140,8 tys. zł były wyższe od zaplanowanych o 491,8 tys. zł (tj. o 75,8%). Głównym źródłem dochodów były wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom na zaspokojenie ich

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm., dalej: ufp.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ W ramach budżetu dysponenta II stopnia wchodziły dysponenci III stopnia: Prokuratura Regionalna w Poznaniu, Prokuratura Okręgowa w Koninie, Prokuratura Okręgowa w Poznaniu i Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze

potrzeb mieszkaniowych⁸ w wysokości 824,3 tys. zł (tj. 72,3% ogółu dochodów). Wyższe od zaplanowanych wykonanie dochodów związane było głównie z wyższymi niż zakładano wpływami ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (tj. o 64,9%). Dochody uzyskane w 2022 r., w porównaniu do roku poprzedniego, były wyższe o 39,9 tys. zł (tj. o 3,6%).

Należności Prokuratury Regionalnej (dysponenta II stopnia) na 31 grudnia 2022 r. wyniosły 180,5 tys. zł i były wyższe o 24,4 tys. zł (tj. o 15,6%) od stanu tych należności na koniec roku ubiegłego. Zaległości na 31 grudnia 2022 r. wyniosły 185,0 tys. zł i były wyższe o 24,5 tys. zł, tj. o 15,7% od zaległości na koniec 2021 r. Dotyczyły one głównie niewyegzekwowanych kar i odszkodowań wynikających z umów (96,2% ogółu zaległości)⁹.

(akta kontroli str. 278-284, 1013-1032, 1077-1078)

W Prokuraturze Regionalnej (dysponencie III stopnia) wykonane w 2022 r. dochody budżetowe wyniosły 976,2 tys. zł i były wyższe o 67,7% od zaplanowanych (tj. o 394,2 tys. zł) oraz wyższe o 2,8% od dochodów wykonanych w 2021 r. (tj. o 26,8 tys. zł). Było to przede wszystkim wynikiem uzyskania wyższych niż planowano wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych prokuratorom¹⁰. Na koniec 2022 r., w Prokuraturze (dysponencie III stopnia) nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(akta kontroli str. 254-255, 312-313, 278-284, 1072, 1079)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Zaplanowane według ustawy budżetowej na rok 2022 wydatki Prokuratury Regionalnej (jako dysponenta II stopnia) ustalone zostały w wysokości 239 017,0 tys. zł. W trakcie roku, plan wydatków, zwiększony został do 247 211,6 tys. zł (tj. o 3,4%). Zrealizowane wydatki w 2022 r. wyniosły 247 200,5 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. były one wyższe o 19 304,5 tys. zł (tj. o 8,5%). Wzrost wydatków wynikał głównie ze zwiększenia wynagrodzeń osobowych prokuratorów o 7 736,0 tys. zł (tj. o 9,3%), wynagrodzeń osobowych pracowników o 3 178,4 tys. zł (tj. o 8,5%), wynagrodzeń bezosobowych o 3 881,6 tys. zł (tj. o 50,0%) oraz kosztów postępowania prokuratorowskiego o 3 646,3 tys. zł (tj. o 22,1%).

(akta kontroli str. 244-271)

Zaplanowane na 2022 r. wydatki Prokuratury Regionalnej (jako dysponenta III stopnia) w wysokości 29 522,0 tys. zł zostały zwiększone w trakcie roku per saldo o 1 494,8 tys. zł na podstawie zmian w planie finansowym dokonanych przez Prokuraturę Krajową.

Prokuratura Regionalna nie otrzymała w 2022 r. środków z rezerwy ogólnej oraz rezerwy celowej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 244-271)

Wydatki Prokuratury (jako dysponenta III stopnia) zrealizowane zostały w 2022 r. w kwocie 31 016,5 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. były one wyższe o 4 502 tys. zł, tj. o 17%. Ich wzrost był spowodowany

⁸ Sklasyfikowanych w § 0700.

⁹ Z tego m.in. zaległości Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w kwocie 102,9 tys. zł wynikające z odszkodowania dochodzonego z tytułu pokrycia straty poniesionej przez Prokuraturę na skutek zawarcia umów z wykonawcami zastępczymi na wykonanie usługi sprzątnięcia oraz zaległości Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze w kwocie 70,9 tys. zł z tytułu nałożonych na kontrahentów kar umownych za niedotrzymanie terminu naprawy urządzeń biurowych czy za niedotrzymanie warunków umowy dotyczących realizacji zadań w ramach świadczenia usług BHP.

¹⁰ Dochody z tego tytułu uzyskane w 2022 r. stanowiły 84,4% ogółu dochodów.

przede wszystkim zwiększeniem wynagrodzeń osobowych prokuratorów o 925,5 tys. zł (tj. o 11,9%), wynagrodzeń osobowych pracowników o 521,7 tys. zł (tj. o 9,4%) oraz wynagrodzeń bezosobowych o 3 143,2 tys. zł (tj. o 278,3%).

(akta kontroli str. 317-319, 336-337, 744-745)

W 2022 r. Prokurator Generalny¹¹, na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp, na wniosek dysponenta II stopnia, zablokował planowane wydatki w kwocie 2 008,9 tys. zł (w tym 232,7 tys. zł w zakresie wydatków Prokuratury jako dysponenta III stopnia). Stwierdzony nadmiar posiadanych środków budżetowych, będący podstawą decyzji o zablokowaniu planowanych wydatków, był wynikiem mniejszej niż zakładano liczby odejść prokuratorów w stan spoczynku oraz powstałych oszczędności po zrealizowanych zakupach inwestycyjnych. W wyniku blokad planowanych wydatków, dokonanych przez Prokuratora Generalnego, Minister Finansów¹² zmniejszył plan wydatków Prokuratury Regionalnej (dysponenta II stopnia) o 1 998,3 tys. zł i przeniósł kwoty zablokowanych wydatków do rezerwy utworzonej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19¹³. Na koniec 2022 r. kwota zablokowanych planowanych wydatków dysponenta II stopnia wyniosła 10,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 409-439)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w Prokuraturze Regionalnej (dysponenta II stopnia) wyniosły 35 774,6 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 1 101,4 tys. zł (tj. o 3,1%). Wzrost tych świadczeń wynikał głównie z wyższych świadczeń z tytułu uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinnego (wzrost o 1 054,5 tys. zł).

Wykonane w 2022 r. wydatki bieżące dysponenta II stopnia wyniosły 210 768,7 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2021 r. o 18 860,4 tys. zł, tj. o 9,8%.

Zrealizowane w 2022 r. wydatki majątkowe (dysponenta II stopnia) w kwocie 657,2 tys. zł stanowiły 99,7% planu po zmianach i były niższe o 648,3 tys. zł (tj. o 49,7%) w porównaniu do roku ubiegłego.

(dowód: akta kontroli str. 1081-1082)

Przeciętne zatrudnienie¹⁴ w 2022 r., w Prokuraturze Regionalnej (dysponenta II stopnia) wyniosło 1111 osób a na wynagrodzenia wydatkowano w 2022 r. kwotę 148 332,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1113)

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano w Prokuraturze (dysponent III stopnia) w 2022 r. 6 045,6 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach) i w porównaniu do roku ubiegłego były one wyższe o 239,4 tys. zł, tj. o 4,1%. Poniesione wydatki na rzecz osób fizycznych¹⁵ zostały przeznaczone w głównej mierze na uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne w kwocie 6 019,3 tys. zł.

Zrealizowane w Prokuraturze w 2022 r. wydatki bieżące wyniosły 24 970,9 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. były one wyższe o 4 276,7 tys. zł, tj. o 20,7%, co było efektem w głównej mierze wyższych wydatków na wynagrodzenia bezosobowe o 3 143,2 tys. zł (tj. o 278,3%) i koszty postępowania sądowego i prokuratorowskiego o 316,5 tys. zł (tj. o 62,5%). Wynikało to ze zwiększenia ilościowego zleceń w zakresie tłumaczeń i opinii realizowanych przez biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych, a także sporządzanych ekspertyz do spraw

¹¹ Blokady z 7 i 23 grudnia 2023 r..

¹² Decyzja z 22 grudnia 2022 r.

¹³ Rezerwa celowa poz. 80 – Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

¹⁴ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

¹⁵ Stanowiły one 19,5% ogółu wydatków.

prowadzonych przez prokuratorów w wydziałach śledczych Prokuratury i w Wielkopolskim Wydziale Zamiejscowym Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Poznaniu. Jak wyjaśnił Prokurator Regionalny, znaczący wpływ na konieczność zwiększenia planu na wynagrodzenia bezosobowe miała realizacja należności z tytułu wynagrodzenia za sprawowanie funkcji zarządcy przymusowego.

W wydatkach bieżących Prokuratury dominującą pozycję (59,1% ogółu wydatków) stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe prokuratorów oraz asesorów i aplikantów w kwocie 8 710,6 tys. zł i wynagrodzenia osobowe pozostałych pracowników Prokuratury w kwocie 6 063,9 tys. zł.

W 2022 r. w Prokuraturze Regionalnej (dysponent III stopnia) nie realizowano wydatków majątkowych. Zaplanowane w planie finansowym wydatki na zakupy inwestycyjne w wysokości 165,0 tys. zł w trakcie roku zostały przeniesione do planów finansowych jednostek okręgowych prokuratury. Prokurator Regionalny wyjaśnił, że po przeanalizowaniu potrzeb podległych jednostek, środki inwestycyjne zostały rozdzielone i przekazane wraz ze zmianami planów finansowych do jednostek okręgowych.

(akta kontroli str. 8-11, 744-745, 1052-1061, 1083)

W 2022 r. w Prokuraturze nie wystąpiły wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego. Natomiast, w 2022 r. zrealizowane zostały wydatki niewygasające z końcem 2021 r. w wysokości 186,4 tys. zł związane z wypłatą dodatków motywacyjnych pracownikom Prokuratury. Środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz z zachowaniem terminu realizacji zadań ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 316, 741-743)

Przeciętne zatrudnienie¹⁷ w 2022 r., w Prokuraturze, wyniosło 100 osób i było niższe o jedną osobę od przeciętnego zatrudnienia w 2021 r. (tj. o 1%). Na wynagrodzenia wydatkowano w 2022 r. kwotę 15 982 tys. zł. W porównaniu do roku ubiegłego wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 1 598 tys. zł (tj. o 11,1%).

(akta kontroli str. 299-304, 407)

W 2022 r. w Prokuraturze cztery osoby (w tym jeden pracownik Prokuratury) wykonywały pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej. Poniesione z tego tytułu wydatki z budżetu państwa w 2022 r. wyniosły 80,2 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2021 r. o 8,5 tys. zł, tj. o 11,9%. Umowa zlecenia zawarta z własnym pracownikiem dotyczyła realizacji usług sprzątania w budynku Prokuratury. Prokurator Regionalny wyjaśnił, że potrzeba zawarcia umowy z pracownikiem Prokuratury wynikała z konieczności zapewnienia sprzątania w siedzibie Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Poznaniu (przy ul. Młyńskiej 11a). Dodał, że w budynku tym sprzątanie wykonywane jest przez 3 osoby na podstawie umów zlecenia. Osoby te zobowiązały się do wykonywania usług w dogodnym dla nich czasie, bez narzucania przez zleceniodawcę przedziału godzinowego ich realizacji. Natomiast, osoba zatrudniona w Prokuraturze Regionalnej na stanowisku sprzątaczkę wykonuje swoje obowiązki w ramach umowy o pracę w siedzibie przy ul. Solnej 10 w wymiarze 4 godzin dziennie w określonych godzinach i ten czas wykorzystany jest przez nią w pełni, stąd nie ma możliwości wykonywania dodatkowych czynności w innej siedzibie. Jak podkreślił, z

¹⁶ Dz. U. poz. 2407

¹⁷ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

uwagi na specyfikę ww. Wydziału, usługi winny być zlecone osobom sprawdzonym i zaufanym, jaką z pewnością jest osoba z długoletnim stażem w jednostce.

(akta kontroli str. 408, 1052-1061)

W latach 2021 i 2022 w Prokuraturze Regionalnej¹⁸ poniesiono wydatki na energię elektryczną w wysokości odpowiednio: 146,6 tys. zł (w tym 80,1 tys. zł za energię czynną i 66,5 tys. zł za dystrybucję energii) oraz 147 tys. zł (w tym 69,6 tys. zł za energię czynną i 77,4 tys. zł za dystrybucję energii).

Prokurator Regionalny wyjaśnił, że w związku ze znacznym wzrostem kosztów związanych z energią elektryczną oraz ogólną sytuacją energetyczną, wszyscy pracownicy jednostki otrzymali wytyczne¹⁹ zawierające wykaz działań zmierzających do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w miejscu pracy. Zgodnie z nimi zakazano używania prywatnych urządzeń elektrycznych w siedzibie Prokuratury a pracownicy zostali poproszeni o wyłączanie: urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy, sprzętu komputerowego podczas dłuższego nieużywania oraz oświetlenia w pomieszczeniach socjalnych i toaletach, a także w pomieszczeniach biurowych w sytuacji odpowiedniej ilości światła dziennego.

Prokurator Krajowy (w piśmie z 30 stycznia 2023 r.) zobowiązał prokuratorów regionalnych do podjęcia działań mających na celu ograniczenie zużycia energii elektrycznej oraz do monitorowania zużycia energii i przekazywania informacji w tym zakresie do Biura Budżetu i Majątku Prokuratury.

(akta kontroli str.733-739)

Prokurator Regionalny wyjaśnił, że *w jednostce analizowano koszty ponoszone na poszczególne opłaty za dystrybucję energii elektrycznej i analiza kosztów dystrybucji za 2022 r. dotycząca obiektu przy ul. Młyńskiej 11a wykazała znaczny pobór energii biernej pojemnościowej. Dodał, że mimo takiego stanu, obecnie umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nie zostanie zmieniona, gdyż w bieżącym roku zaplanowane jest zadanie remontowe związane z montażem klimatyzatorów w tym obiekcie. Po zakończeniu zadania i skontrolowaniu poboru energii, podjęte zostaną działania zmierzające do dostosowania warunków umowy na dystrybucję energii elektrycznej do faktycznych potrzeb jednostki. Planowana jest wymiana oświetlenia i zastosowanie lamp led, co w dalszej perspektywie może zmienić pobór energii biernej.*

(akta kontroli str. 340-343)

W budynku przy ulicy Solnej 10, należącym do Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, Prokuratura Regionalna partycypuje w kosztach za dystrybucję energii elektrycznej. Zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie użyczenia lokali użytkowych z 28 września 2020 r. Prokuratura Regionalna, pokrywa koszty eksploatacyjne, w tym m.in. koszty energii elektrycznej proporcjonalnie do zajmowanej powierzchni tj. 15,08%.

W przypadku powierzchni zajmowanej na 5 piętrze w budynku przy ul. Młyńskiej 16²⁰ w roku 2022, Prokuratura Regionalna do dnia zakończenia czynności kontrolnych²¹ nie otrzymała rozliczenia w zakresie zużycia i poboru energii.

(akta kontroli str. 361-405)

¹⁸ W budynkach przy ul. Solnej 10 i ul. Młyńskiej 11a

¹⁹ Pismo nr 2007-7.223.6.2022 z 10 listopada 2022 r

²⁰ Na podstawie umowy najmu zawartej 9 września 2022 r.

²¹ 10 marca 2023 r.

W trakcie kontroli przeprowadzono analizę wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej za 2022 r. w jednym punkcie poboru energii elektrycznej²² (PPE) o łącznej wartości 48 tys. zł (12 faktur). Badanie wykazało, że w PPE ponoszono opłaty za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej za 2022 r. które wyniosły 18,7 tys. zł, co stanowiło 38,9% łącznych wydatków poniesionych na usługi dystrybucji dla tego PPE. Maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych od 23 kW do 35 kW, co stanowiło od 46% do 70% mocy umownej (50 kW).

(akta kontroli str. 697-732, 1092-1103)

Na dzień 31 grudnia 2022 r. zobowiązania dysponenta II stopnia wynosiły 13 278,1 tys. zł²³, w tym m.in. z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 9 925,5 tys. zł (tj. 74,8% ogółu zobowiązań) oraz wynagrodzeń bezosobowych w kwocie 853,9 tys. zł (tj. 6,4% ogółu zobowiązań).

Zobowiązania Prokuratury na koniec 2022 r. wyniosły 1.344,2 tys. zł i były wyższe o 68,5 tys. zł (tj. o 5,4%) od kwoty zobowiązań na koniec 2021 r. Dotyczyły one głównie zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników wraz z pochodnymi w wysokości 1 131,5 tys. zł (tj. 84,2% ogółu zobowiązań). Na koniec 2022 r. Prokuratura nie posiadała zobowiązań wymagalnych.

W 2022 r. w Prokuraturze nie poniesiono wydatków z tytułu odsetek od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 307-311, 317-319, 1013-1032)

W toku kontroli, badaniem pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności objęto realizację wydatków w kwocie 3 731,7 tys. zł²⁴ (wydatki bieżące pozapłacowe). Zbadane wydatki stanowiły 12% ogółu wydatków Prokuratury w 2022 r. Dokonywane były one w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz do wysokości kwot ujętych w planie finansowym, z zastosowaniem zasad wydatkowania środków publicznych określonych w ufp. Skontrolowane wydatki na zakupy i usługi służyły realizacji celów statutowych Prokuratury. W odniesieniu do zbadanych wydatków z tytułu zapłaty wynagrodzenia z tytułu sprawowania zarządu przymusowego ustalono, że w dniu 18 października 2022 r. do Prokuratury wpłynęły wnioski przymusowego zarządcy przedsiębiorstwa²⁵ o wypłatę wynagrodzenia z tytułu sprawowania zarządu przymusowego²⁶, obejmujące okresy: od listopada 2020 r. do listopada 2021 r. (trzy faktury na łączną kwotę 397,1 tys. zł) oraz od grudnia 2021 r. do lipca 2022 r. (trzy faktury na łączną kwotę 244,4 tys. zł). Postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania zostały wydane przez Prokuratora 16 grudnia 2022 r. i przekazane, wraz z fakturami, do Wydziału Budżetowo-Administracyjnego dopiero w dniu 20 grudnia 2022 r. i niezwłocznie uregulowano²⁷.

(akta kontroli str. 924-1012)

W 2022 r. w Prokuraturze nie udzielano zamówień publicznych, do których zastosowanie miałyby przepisy ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień

²² Kod PPE: 590310600001669901 – budynek biurowy przy ul. Młyńskiej 11a, dla którego Prokuratura Regionalna posiadała umowę na dystrybucję energii elektrycznej.

²³ Na 31 grudnia 2022 r. nie odnotowano zobowiązań wymagalnych.

²⁴ Badaniem objęto 35 zapisów księgowych w kwocie 3 589,4 tys. zł wybranych metodą monetarną (MUS) oraz 10 zapisów księgowych wybranych w sposób celowy na kwotę 142,3 tys. zł.

²⁵ Ustanowionego na podstawie 292a § 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego Dz.U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm., dalej: kpk

²⁶ Wynagrodzenie zarządcy przymusowego zostało ustalone na kwotę 366,6 tys. zł brutto rocznie (30,5 tys. zł brutto miesięcznie) na podstawie postanowienia Prokuratura nr RP I Ds. 23.2016 z 9 kwietnia 2019 r.

²⁷ Zapłata nastąpiła 22 grudnia 2022 r.

publicznych²⁸. Wartość zrealizowanych zamówień nie przekraczała kwoty ustalonej w art. 2 ust. 1 pzp, tj. 130 tys. zł.

W 2022 r., w Prokuraturze udzielono zamówienia publicznego, którego przedmiotem było nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości²⁹ o wartości 33,6 tys. zł oraz zamówień, których wartość była mniejsza niż 130 tys. zł, na łączną kwotę 1 088,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 448-470, 660-672)

Kontrolą objęto trzy postępowania o wartości mniejszej niż 130 tys. zł, w wyniku których zawarto umowy na łączną kwotę 284,9 tys. zł. Dotyczyły one opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej prac remontowych w obiekcie przy ul. Młyńskiej 11a (152,2 tys. zł), na dostawę i montaż mebli biurowych na potrzeby Prokuratury Regionalnej (115,6 tys. zł) oraz na dostawę sprzętu informatycznego na potrzeby Prokuratury (17,1 tys. zł). Kwota wydatków poniesionych w 2022 r. z tytułu umów zawartych w wyniku ww. postępowań wyniosła 269,7 tys. zł. Analiza dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień wykazała, że postępowania przeprowadzone zostały zgodnie z procedurami określonymi w uregulowaniach wewnętrznych Prokuratury w sprawie realizacji zamówień publicznych³⁰. Zawarcie ww. umów każdorazowo poprzedzone było rozeznaniem rynku.

(akta kontroli str. 471-643)

W 2022 r. w Prokuraturze nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 746-799)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Prokuraturze nie podjęto skutecznych działań mających na celu ograniczenie ponoszonych wydatków na usługi dystrybucji energii elektrycznej w zakresie opłat za ponadumowny pobór energii biernej poprzez montaż układów do kompensacji energii biernej w PPE w budynku przy ul. Młyńskiej 11a. Nie przeprowadzono także analizy w zakresie opłacalności montażu układu do kompensacji energii biernej w przypadkach ponoszenia wysokich opłat za jej ponadumowny pobór. Łączna wysokość opłat za ponadumowny pobór energii biernej pojemnościowej za 2022 r. wyniosła 18,7 tys. zł, co stanowiło 38,9% łącznych wydatków poniesionych na usługi dystrybucji dla tego PPE.

NIK wskazuje, że możliwe było ograniczenie ilości energii biernej pojemnościowej poprzez jej kompensację, polegającą na instalowaniu urządzeń, które lokalnie wytwarzają energię bierną indukcyjną.

Działanie takie naruszało art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Prokurator Regionalny wyjaśnił, że w 2023 r. *realizowany będzie kolejny etap zadania remontowego, w zakresie którego zaplanowane jest zamontowanie klimatyzacji w pozostałych piętnastu pomieszczeniach. Po zakończeniu zadania i skontrolowaniu poboru energii, podjęte zostaną działania zmierzające do dostosowania warunków umowy na dystrybucję energii elektrycznej do faktycznych potrzeb jednostki. Po*

²⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., dalej: pzp

²⁹ Zamówienie udzielone z wyłączeniem stosowania ustawy pzp na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6 pzp

³⁰ Zarządzenie Prokuratora Regionalnego nr 3/2021 z 22 stycznia 2021 r. w sprawie zasad realizacji zamówień publicznych w Prokuraturze Regionalnej w Poznaniu.

montażu wszystkich docelowych urządzeń możliwe będzie zastosowanie odpowiedniego układu kompensacyjnego w celu ograniczenia ilości energii biernej.

Zastosowanie układu kompensacji energii biernej pozwoliłoby na znaczne obniżenie wydatków ponoszonych za ponadumowny pobór energii biernej. Po ewentualnej realizacji zadania remontowego można przeprowadzić rozbudowę tego układu, stosownie do stwierdzonego poboru energii biernej.

(akta kontroli str. 340-343, 406, 696-732, 1070-1071, 1092-1103)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Prokuratury w 2022 r. w zakresie wydatków.

Zaplanowane w Prokuraturze na 2022 r. wydatki zostały wykonane zgodnie z planem finansowym. Kontrola 12% ogółu wydatków wykazała, że dokonywano ich w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz z zastosowaniem zasad wydatkowania środków publicznych określonych w ufp. Postępowania w sprawie udzielenia zamówień publicznych zostały przeprowadzone zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca niepodejmowania działań w celu ograniczenia wydatków na ponadumowny pobór energii biernej nie miała istotnego wpływu na realizację planu finansowego Prokuratury w 2022 r.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta II stopnia - Prokuraturę Regionalną w Poznaniu i sprawozdań jednostkowych Prokuratury:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta II stopnia na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i jednostek podległych). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Prokuratury były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

W trakcie kontroli Prokuratura dokonała korekty jednostkowego sprawozdania Rb-28 za 2022 r. w zakresie zobowiązań w związku z wpływem po terminie sporządzenia ww. sprawozdania rachunków wystawionych przez biegłych psychiatrów, za zrealizowane usługi w 2022 r., na łączną kwotę 3,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 298, 312-337, 746-799, 1013-1036, 1084-1090)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz w zakresie operacji finansowych sporządzone przez Prokuraturę Regionalną jako dysponenta II stopnia oraz dysponenta III stopnia. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta II stopnia na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Prokuratury były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Kontrola zarządcza zapewniała prawidłowość sporządzania sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

- Wniosek W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o NIK wnosi o podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.
- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 27 marca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Piotr Iwański
Główny specjalista k.p.

p.o. Dyrektor
Karolina Wirszyt-Sitkowska

³¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

.....